

Zadanie nr 5 realizowane w ramach Ogólnopolskiej Akcji Ekologicznej FLOREK

Gościnne drzewa – „Nieszkodliwe porosty”

Złotorost Ścienny i pustułka pęcherzykowata

Na wycieczce do lasu, jeszcze jesienią harcerze widząc na drzewie porosty zastanawiali się czy są one szkodliwe dla rośliny. Wbrew pozorom organizmy te odgrywają bardzo ważną rolę w środowisku naturalnym. Nawet porosty tego samego gatunku mają przeróżne kształty. Są fantastycznie powyginane, kolorowe, ciekawe. Wśród nich wędrują mrówki, żuczki i pajęczki. Tętni w nich życie.

Dowiedzieliśmy się, że porost powstaje w wyniku połączenia glonu (zielenica, sinica) i grzyba. Tworząc jeden organizm żyją ze sobą w całkowitej symbiozie. Grzyb dostarcza wodę z rozpuszczonymi solami mineralnymi i chroni glon przed silnym promieniowaniem słonecznym i upałem, a glon dzięki możliwości przeprowadzania fotosyntezy dostarcza grzybowi niezbędne węglowodany. Dzięki takiej współpracy porosty mogą zasiedlać miejsca, które dla glona i grzyba są niekorzystne.

Porosty tworzą plechę, która jest przytwierdzona do podłoża (gleba, kora drzewa, skały). W zależności od gatunku istnieją porosty o barwie białej, żółtej, szarej, zielonej i czarnej. W Polsce występuje 1600 gatunków porostów, z których to 240 objęte są ochroną gatunkową.

Porosty są biologicznymi wskaźnikami czystości powietrza. W celu określenia stopnia zanieczyszczenia powietrza tlenkiem siarki, wyznaczono tzw. skalę porostową. Obecność tych organizmów w naszym otoczeniu jest dowodem czystego powietrza. Widząc porosty na naszych drzewach nie musimy się obawiać o stan zdrowotny roślin. Są nawet naszymi sprzymierzeńcami. Wydzielają one związki chemiczne, które chronią gospodarza (drzewo) przed infekcjami grzybowymi. Poza tym gatunki naziemne wydzielają tzw. kwas porostowy, który przyspiesza mineralizację gleby. Dzięki swojej plechowatej strukturze korzystnie wpływają na mikroklimat w otoczeniu drzewa, gdyż pobrana podczas deszczu woda wolno wyparowuje zapewniając równomierną wilgotność.

Porosty są również środowiskiem życia wielu pożytecznych organizmów, które między wilgotną plechą odnajdują dogodne warunki na złożenie jaj. Często z porostów korzystają ptaki, które wykorzystują je do budowy gniazd (zięba, rudzik).

Najpospolitszymi gatunkami, które tworzą piękne zdobienia na korze drzewa to: złotorost ścienny, pustułka pęcherzykowata.

**Złotorost
ścienny na
korze.**

Kora jesionu z oryginalnymi porostami

Porostów rosnących w chłodnym cieniu na korze drzewa

Złotorost ścienny preferuje korę drzew liściastych, choć można go spotkać również na drzewach iglastych.

Gościnnna brzoza

Jarzębina pod ciężarem porostów się ugina

Porosty pod lupą

Świat porostów jest bardzo ciekawy. Nie wiedzieliśmy, że świadczą one o czystości powietrza. Od teraz nie boimy się widząc porosty, wiemy że to nie jest choroba drzewa. Istnieją też porosty, które szkodzą drzewom, ale to już całkiem inna historia. Te, które nas zainteresowały są ozdobą lasu i schronieniem dla niektórych zwierzątek.